

Socialstyrelsen

Økonomisk analyse af forældretræningspro- grammet KEEP

Eksempelberegning med Den
Socialøkonomiske Investeringsmodel

Oktober 2019

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00

E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Udgivet: oktober 2019
Download eller se rapporten på
www.socialstyrelsen.dk

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse
af kilde.
ISBN: 978-87-93676-89-3

Indhold

Sammenfatning	1
Økonomisk analyse af KEEP	2
1.1 Målgruppe.....	3
1.2 Omkostninger	4
1.3 Effekt.....	5
1.4 Konsekvenser og priser.....	6
1.4.1 Forskelle i målgruppe og effektmål	6
1.4.2 Valg af konsekvenser.....	7
1.4.3 Valg af priser	7
1.5 Resultater	7
1.5.1 Nettoresultat.....	8
1.5.2 Resultat fordelt på år.....	8
1.5.3 Resultat fordelt på hovedområder	9
1.5.4 Resultat fordelt på aktører	10
1.5.5 Følsomhedsanalyse.....	10
1.6 Opsamling.....	12
Referencer.....	14
Bilag A:	15
Bilag B:	17

Sammenfatning

Keeping Foster Parents Trained and Supported (KEEP) er et gruppebaseret forældretræningsprogram for pleje- og netværksplejeforældre med børn i alderen 4-12 år. Formålet med KEEP er, at give pleje- og netværksforældre redskaber til at håndtere udfordringer og problemer, hvilket skal medvirke til at forebygge ikke-planlagte sammenbrud i anbringelsen.

I denne økonomiske analyse af KEEP er anvendt Socialstyrelsens Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM).

Der er gennemført en eksempelberegning, som tager udgangspunkt i den eksisterende viden om implementeringen af KEEP. Scenariet for beregningen er, at KEEP etableres i en kommune, hvor der gennemføres tre årlige gruppeforløb, der hver rummer op til seks plejefamilier. Indsatsen løber over tre år, hvor der gennemføres gruppeforløb for i alt 54 plejefamilier

Eksempelberegningen for indsatsen KEEP viser et positivt økonomisk nettoresultat for det offentlige på ca. 430.000 kr., svarende til ca. 8.000 kr. pr. deltager på ni års sigt. Det betyder, at de samlede økonomiske konsekvenser for det offentlige (kommune, stat, region) opvejer de omkostninger, der er forbundet med at tilbyde indsatsen, fem år efter indsatsens start. Beregningen viser, at både kommune, stat og region opnår et positivt nettoresultat. Det skyldes primært færre udgifter til sociale foranstaltninger til børn og unge under 18 år og et reduceret forbrug af specialskole.

Beregningen bygger på en forudsætning om en succesrate på 2 pct., som er baseret på et fagligt vurderet skøn med inspiration fra SØMs vidensdatabase. Der er dog usikkerhed omkring valget af succesrate, idet der kun er delvist overlap mellem målgruppe og effektmål for KEEP og målgruppe og succesmål i SØM.

En beregning med en succesrate på 1 pct. viser et negativt nettoresultat på ca. 500.000 kr., svarende til ca. -9.300 kr. pr. deltager på ni års sigt. Gennemføres i stedet en beregning med en succesrate på 12 pct., som er den højeste succesrate for indsatsen KEEP i SØMs vidensdatabase, er der tale om et positivt økonomisk nettoresultat på ca. 10,3 mio. kr., svarende til ca. 185.200 kr. pr. deltager på ni års sigt. Nettoresultatet er således følsomt overfor den forventede succesrate.

Det er derfor vigtigt at tage disse usikkerheder og forbehold i betragtning, når man som kommune skal træffe beslutning om en investering i KEEP.

Økonomisk analyse af KEEP

Denne rapport indeholder en økonomisk analyse af indsatsen KEEP, jf. boks 1.

Boks 1 Keeping Foster Parents Trained and Supported

KEEP er et forældretræningsprogram for pleje- og netværksfamilier med plejebørn. I Danmark afprøves KEEP i to udgaver: fra 2016 KEEP BØRN for plejefamilier med børn i alderen 4-12 år og fra 2018 KEEP TEENAGER for plejefamilier med børn 12-16 år.

Formålet med KEEP er, at give pleje- og netværksforældre redskaber til at håndtere deres plejebørns eventuelle udfordrende følelsesmæssige og adfærdsmæssige problemer på en hensigtsmæssig måde (Socialstyrelsen.dk, 2018). Redskaberne skal medvirke til, at forebygge ikke-planlagte sammenbrud i anbringelsen, samt sikre plejeforældrenes fortsatte motivation for plejefamilieopgaven (Price et al. 2008; 2012; Bergström & Nilhede, 2013).

I et KEEP-kursusforløb deltager grupper på op til seks plejefamilier. De deltagende pleje- og netværksforældre mødes en gang om ugen i 16 uger, svarende til 16 sessioner af halvanden time. I de første 14 sessioner behandles et på forhånd fastlagt emne, som fx opmuntring til samarbejde og fokus på succes, at sætte grænser, strategi for konflikthåndtering og håndtering af stress. I de sidste 2 sessioner fastlægges emnerne af de deltagende pleje- og netværksforældre for at sikre, at forløbet bliver skræddersyet til deres behov. Under forløbet er der fokus på aktive læringsmetoder som rollespil og videooptagelser, og deltagerne understøttes i, at omsætte teorien i praksis, ved at løse hjemmeopgaver fra gang til gang.

Kursusforløbet faciliteres af to kursusledere, der er blevet uddannet i KEEP-metoden, samt en praktisk koordinator. Kursuslederne planlægger den ugentlige KEEP-session og ringer til de enkelte plejeforældre hver uge, for at støtte op om plejeforældrenes hjemmeopgave. Den praktiske koordinator står for teknik, lokaler og børnepasning under de ugentlige KEEP-sessioner (Bergström & Nilhede, 2013).

Hvis det ikke er muligt for plejeforældrene at deltage i en af sessionerne, aflægges kursuslederen et 'erstatningsbesøg' med det materiale, som blev drøftet i den session, hvor de ikke kunne deltage. Derudover indhenter kursuslederen information om barnets adfærd vha. et struktureret spørgeskema, kaldet PDR (Parent Daily Report), hvor plejeforældrene svarer på spørgsmål baseret på observationer af barnet i løbet af 24 timer (Bergström & Nilhede, 2013; Price et. al., 2012). KEEP fungerer både forebyggende og behandlende, og derfor behøver barnet ikke at udvise adfærdsproblemer, for at plejefamilien tilbydes deltagelse i KEEP (Socialstyrelsen, 2014).

Analysen tager udgangspunkt i et scenarie, hvor KEEP etableres i en kommune, og der gennemføres tre årlige gruppeforløb, der hver rummer op til seks plejefamilier i en periode på tre år. Der er derfor ikke tale om en økonomisk evaluering af KEEP i en konkret kommune, men en eksempelberegning baseret på et scenarie.

Beregningen er lavet ved hjælp af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) og viser blandt andet, hvordan SØMs vidensdatabase kan anvendes til at få indblik i de forventede økonomiske konsekvenser forbundet med KEEP.

SØM forudsætter en række input fra brugeren, som danner grundlaget for beregningen af det budgetøkonomiske nettoresultat for det offentlige ved en social indsats, se Figur 1.

Figur 1
Sådan regner SØM

På Socialstyrelsens hjemmeside kan man læse mere om SØM og hente den senest opdaterede version af modellen.

I det følgende beskrives KEEP's målgruppe, omkostningerne forbundet med indsatsen, effekten af indsatsen og til sidst de økonomiske konsekvenser forbundet med indsatsen. Afslutningsvis beskrives resultatet af SØM-beregningen for KEEP.

1.1 Målgruppe

Målgruppen for KEEP i Danmark er pleje- og netværksfamilier med plejebørn, som beskrevet i boksen ovenfor. I nærværende SØM-beregning tages udgangspunkt i KEEP BØRN for plejefamilier med børn i alderen 4-12 år.

I SØMs vidensdatabase indgår målgruppen "Børn og unge anbragt i familiepleje: 6-13 år". I målgruppebeskrivelsen fremgår det, at gennemsnitsalderen for denne SØM-målgruppe er 10 år.

SØM-målgruppen er desuden kendetegnet ved, at yderligere 42 pct. modtager hjemmebaserede foranstaltninger efter serviceloven, 32 pct. går i specialklasse eller specialskole og 21 pct. får specialundervisning i almen skolen.

I afsnit 1.4.1 foretages en sammenligning af målgruppen for KEEP og SØMs målgruppe, således at det kan vurderes, om de to målgrupper ligner hinanden tilstrækkeligt til, at det er meningsfuldt at gennemføre en SØM-beregning.

1.2 Omkostninger

Oxford Research (2017) viser, at kommuner, der tilbyder indsatsen KEEP, i gennemsnit tilbyder tre gruppeforløb af hver 16 uger om året¹. I dette eksempel antages det, at hvert forløb rummer seks plejefamilier, og at 18 plejefamilier deltager i løbet af et år.

Gennemsnitsomkostninger for et KEEP-tilbud med tre årlige gruppeforløb estimeres i evalueringen af KEEP (Oxford Research, 2017). Omkostningsniveauet er dog væsentligt ændret siden 2017, da der siden er blevet uddannet danske undervisere, og licensordningen er blevet ændret. Flere af omkostningselementerne fra evalueringen er derfor blevet justeret af Socialstyrelsen, så omkostningerne, der anvendes i denne eksempelberegning, svarer til de nuværende omkostninger ved KEEP (se Bilag 1). Omkostningerne estimeres til ca. 733.000 kr. det første år. Disse omkostninger dækker etablerings-, drifts- og administrationsomkostninger, parathedundersøgelse og uddannelse ved Socialstyrelsen samt it-licens til Oregon Social Learning Center (OSLC). Fra og med år 2 er omkostningerne i gennemsnit ca. 459.500 kr., idet tilbuddet allerede er etableret.

Omkostningerne til KEEP vurderes at være en meromkostning til den eksisterende drift, da KEEP er et supplement til den samlede indsats i plejefamilierne². For at undersøge, hvordan ændringer i omkostningerne påvirker resultatet af SØM-beregningen, foretages en følsomhedsanalyse for ændring i omkostningerne – se afsnit 1.5.5.

¹ I praksis vil man ofte starte ud med et lavere antal forløb det første år, og gradvist øge antallet af forløb i takt med at der opbygges erfaring med indsatsen. I denne beregning antages det, at der tilbydes 3 gruppeforløb årligt over hele den 3-årige periode.

² Der blev i december 2018 vedtaget en lovændring "Mere kvalitet i plejefamilier", der blandt andet lyder på, at plejefamilier skal tilbydes et opstartsforløb ved hver ny anbringelse (www.retsinformation.dk). Dette opstartsforløb kan være et KEEP-forløb, eller en anden indsats af samme omfang som KEEP.

På sigt kan det derfor i nogle tilfælde være relevant, at medtage sparede omkostninger til indsatser der bortfalder i SØM-beregningen. Loven trådte i kraft 1. juni 2019.

1.3 Effekt

Formålet med KEEP er, at plejebørnenes følelsesmæssige og adfærdsmæssige problemer håndteres hensigtsmæssigt, og at ikke-planlagte sammenbrud i anbringelsen undgås.

Da denne analyse er en eksempelberegning, findes der ikke en målt succesrate. I stedet baseres succesraten på et fagligt vurderet skøn med inspiration fra vidensdatabasen. I vidensdatabasen findes to effektstudier for indsatsen KEEP; en dansk evaluering udarbejdet af Oxford Research fra 2017, og et amerikansk studie af Price et al. fra 2012. I begge studier måles der både før og efter indsatsen, og der sammenlignes med en kontrolgruppe af plejefamilier, der ikke har deltaget i KEEP. Effektmålene i studierne er henholdsvis mindskelse af plejebørnenes socioemotionelle vanskeligheder (målt ved SDQ) og færre daglige hændelser med problemadfærd (målt ved PDR). Dette betyder, at effektmålene i disse studier passer med den første del af indsatsens effektmål – at plejebørnenes følelsesmæssige og adfærdsmæssige problemer håndteres hensigtsmæssigt, så vanskelighederne reduceres. Effektstørrelsen i den danske evaluering er -0,04, mens effektstørrelsen i det amerikanske studie er 0,53. En positiv effektstørrelse betyder, at borgerne i indsatsgruppen i gennemsnit har en bedre effekt af indsatsen end borgere i en eventuel sammenligningsgruppe. En negativ effektstørrelse betyder, at borgerne i indsatsgruppen i gennemsnit har en dårligere effekt af indsatsen end borgere i en eventuel sammenligningsgruppe. Det betyder dog ikke nødvendigvis, at indsatsen har negative effekter for borgerne i indsatsgruppen, men blot at indsatsen gør det dårligere end det, der sammenlignes med.

Omregnes effektstørrelserne fra vidensdatabasen til succesrater i SØM, er succesraten i den danske evaluering -1 pct., mens succesraten i det amerikanske studie er 12 pct. I den danske evaluering kan der dog ikke påvises en signifikant effekt på børnenes adfærd, hvilket begrundes med et spinkelt datagrundlag, samt at eftermålingen foretages lige efter indsatsens afslutning, hvor ændringer i plejebørnenes adfærd måske endnu ikke er indtruffet. Der ses dog en tydelig tendens til, at stressniveauet falder blandt plejeforældrene efter deltagelsen i et KEEP-forløb (Oxford Research, 2017).

En begrænsning ved de to studier i forhold til at vurdere succesraten af KEEP er, at begge studier udelukkende måler effekten på børnenes trivsel, fremfor om ikke-planlagte sammenbrud i anbringelsen undgås efter deltagelse i KEEP, som vurderes at være tættere på SØM-succesmålet "undgår institutionsanbringelse". I et randomiseret studie med 700 deltagere af Price et al. (2008) undersøges, om deltagelse i KEEP nedbringer risikoen for sammenbrud i anbringelsen for de børn, der har en ustabil anbringelseshistorik med flere tidligere anbringelser. Resultaterne peger på, at deltagelse i KEEP mindsker sandsynligheden for et negativt sammenbrud i anbringelsen hos de børn, der tidligere har haft en ustabil anbringelseshistorik. Samtidig øger deltagelse i KEEP sandsynligheden for et positivt ophør i anbringelsen, såsom hjembringelse eller adoption (Price et al., 2008).

Da dette eksempel beregner de økonomiske konsekvenser forbundet med KEEP i en dansk sammenhæng, lægges der i vurderingen af succesraten størst vægt på succesraten fundet i den danske evaluering. Derfor vægtes succesraten fundet i den danske evaluering med $\frac{3}{4}$, og succesraten fra det amerikanske studie vægtes $\frac{1}{4}$. Afrundet giver dette en succesrate på 2 pct.

I vidensdatabasen fremgår det, at 94,7 pct. af SØM-målgruppen "Børn og unge anbragt i plejefamilie: 6-13 år" som udgangspunkt opnår SØM-succesmålet "undgår institutionsanbringelse", hvilket succesraten for KEEP skal ses i forhold til.

For at undersøge, hvordan forskellige succesrater påvirker resultatet af SØM-beregningen, foretages en følsomhedsanalyse for ændring i succesraten – se afsnit 1.5.5.

1.4 Konsekvenser og priser

I dette afsnit beskrives forskellene i målgruppen og effektmålet for KEEP og SØMs målgruppe "Børn og unge anbragt i plejefamilie".

1.4.1 Forskelle i målgruppe og effektmål

Konsekvenserne i SØMs vidensdatabase baserer sig på registerafgrænsede målgrupper. Disse målgrupper er delt op i en gruppe, der opnår succes, og en gruppe, der ikke opnår succes, på baggrund af et SØM-succesmål som opgøres i registerdata. Derfor er det vigtigt at tage stilling til, om indsatsens målgruppe og effektmål ligner den valgte målgruppe i SØM og succesmålet for SØMs estimater.

Ligner målgruppen for KEEP den valgte målgruppe i SØM?

Målgruppen for indsatsen KEEP er pleje- og netværksfamilier med plejebørn i alderen 4-12 år.

I evalueringen af KEEP fremgår det, at gennemsnitsalderen for de børn og unge, hvis plejeforældre har deltaget i KEEP, er ca. 9 år. Det svarer til gennemsnitsalderen for andre danske plejebørn i de samme fødselsårgange (2003-2011). Derudover fremgår det, at 82 pct. af de deltagende plejefamilier er almindelige plejefamilier, 13 pct. er kommunale plejefamilier og 4 pct. er netværksfamilier (Oxford Research, 2017).

I SØM er målgruppen "Børn og unge anbragt i familiepleje: 6-13 år", og gennemsnitsalderen for denne målgruppe er 10 år. Derudover er SØM-målgruppen afgrænset til udelukkende at indeholde børn og unge, der er anbragt i plejefamilie (almindelig eller kommunal). Netværksplejefamilier er udeladt i denne målgruppeafgrænsning, da slægts- og netværkspleje udgør et særskilt trin på indsatsstrappen og betragtes som en mindre indgribende indsats end anbringelse i plejefamilier (VIVE, 2018).

Da børn og unge anbragt i plejefamilie udgør langt den største andel af målgruppen for KEEP³, vurderes SØM-målgruppen "Børn og unge anbragt i plejefamilie: 6-13 år" at ligne målgruppen for KEEP i en sådan grad, at SØMs konsekvensestimater for målgruppen kan anvendes i beregningen.

Ligner effektmålet for KEEP succesmålet for SØMs estimater?

Succesmålet for SØM-målgruppen "Børn og unge anbragt i plejefamilie" er, at disse børn og unge undgår at blive anbragt på en institution. Dette stemmer i nogen grad overens med det

³ I evalueringen af Oxford Research (2017) var kun 4 pct. af deltagerne netværksplejefamilier.

angivne formål med KEEP, der er, at plejebørnenes adfærdsproblemer håndteres hensigtsmæssigt, og at ikke-planlagte sammenbrud i anbringelsen undgås. Et ikke-planlagt sammenbrud i anbringelsen kan ikke nødvendigvis sidestilles med at blive anbragt på institution, da nogle børn ved sammenbrud i anbringelsen vil blive anbragt i en ny plejefamilie, og derved forblive på det samme trin på indsatstrappen. Dette taler for, at SØMs estimater formentlig vil overvurdere konsekvenserne, da det at undgå institutionsanbringelse må forventes at have en større påvirkning af brugen af offentlige ydelser, end at lære at håndtere plejebarnets adfærdsproblemer hensigtsmæssigt og undgå et sammenbrud i anbringelsen hos plejefamilien.

Da der kun er delvist overlap mellem indsatsens målgruppe og effektmål og SØMs målgruppe og succesmål, skal man bruge konsekvensestimaterne i vidensdatabasen ekstra varsomt. Da der i denne eksempelberegning er tale om en scenarieanalyse, og ikke en SØM-beregning på en konkret indsats, benyttes konsekvensestimaterne i vidensdatabasen. Hvis man i stedet vil bruge SØM til at udføre en beregning for de økonomiske konsekvenser ved en konkret KEEP-indsats, kan man definere sin egen målgruppe, og indhente estimater af konsekvenserne af KEEP fra fx egne oplysninger om de konkrete borgeres brug af forskellige ydelser og services, i stedet for at anvende estimaterne i SØMs vidensdatabase. Hvis ikke man har sådanne oplysninger til rådighed, kan man tilpasse estimaterne i SØMs vidensdatabase ud fra bedste faglige skøn.

1.4.2 Valg af konsekvenser

I dette eksempel på en beregning af de økonomiske konsekvenser for KEEP medtages samtlige konsekvenser for SØMs målgruppe "Børn og unge anbragt i plejefamilie (6-13 år)". I Bilag 2 findes en fuld oversigt over de medregnede konsekvenser.

Bemærk, at der udelukkende er estimeret signifikante konsekvenser for sociale foranstaltninger til børn og unge under 18, efterværn, grundskole, skat af indkomst og sundhedsydelser. Der medregnes økonomiske konsekvenser for en periode på i alt ni år (2019-2027).

1.4.3 Valg af priser

I beregningen af de økonomiske konsekvenser anvendes SØMs gennemsnitspriser for målgruppen "Børn og unge anbragt i plejefamilie (6-13 år)", da der ikke foreligger specifik viden om prisen for konsekvenserne for gruppen af børn og unge, hvis plejeforældre deltager i KEEP.

1.5 Resultater

I dette afsnit præsenteres det samlede forventede budgetøkonomiske nettoresultat af KEEP, samt nettoresultatet fordelt over år, hovedområder og aktører.

SØM-beregningen er, som det fremgår ovenfor, baseret på et scenarie, hvor KEEP tilbydes til i alt 54 børn over tre år. Succesraten er med inspiration fra vidensdatabasen sat til 2 pct.

1.5.1 Nettoresultat

Det samlede budgetøkonomiske nettoresultat forbundet med KEEP, ved drift i 3 år, udgør ca. 430.000 kr., svarende til ca. 8.000 kr. pr. deltager.

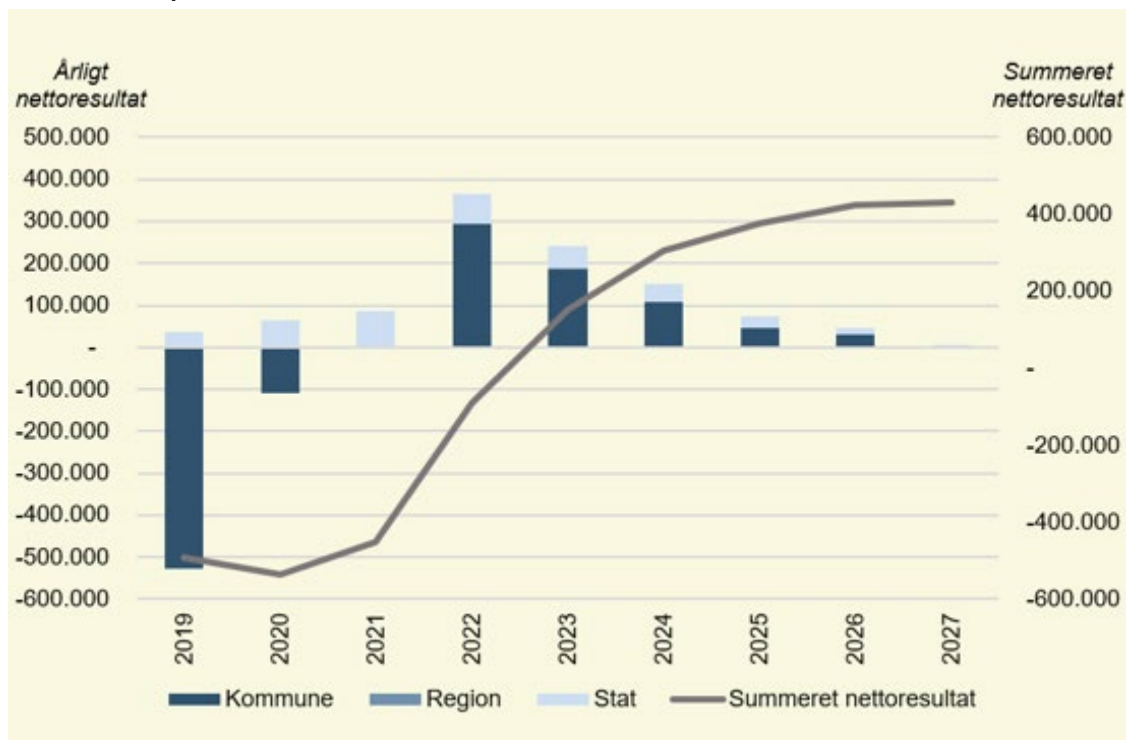
Resultatet kan give en indikation af, at der er et økonomisk potentiale i at tilbyde KEEP til målgruppen, og der kan således argumenteres for, at KEEP kan betragtes som en investering frem for udelukkende en udgift.

1.5.2 Resultat fordelt på år

Det samlede nettoresultat af KEEP fordelt på år fremgår af Figur 2.

Det ses, at nettoresultatet pr. år stiger fra ca. -490.000 kr. i år 2019 til ca. 364.000 kr. i år 2022. Udviklingen skyldes, at der i 2019 kun medregnes økonomiske konsekvenser for de 18 børn/unge, hvis plejeforældre afslutter indsatsen i 2019, samtidig med at der er store omkostninger forbundet med etablering og drift det første år. I 2022 beregnes konsekvenser for alle de børn/unge, hvis forældre har gennemført et KEEP-forløb, og i dette år er der ikke længere driftsomkostninger forbundet med indsatsen, da indsatsen er sat til at vare 3 år. Fra 2022 til 2027 falder nettoresultatet fra ca. 364.000 kr. til ca. 7.000 kr. i år 2027, og i 2023 vender det summerede nettoresultat fra negativt til positivt, hvilket betyder, at de samlede økonomiske konsekvenser mere end opvejer omkostningerne forbundet med indsatsen.

Figur 2
Nettoresultat, pr. år, i kr.

Anm: Periode: 2019-2027, 2018-priser, alle aktører
Kilde: Udregnet vha. SØM

1.5.3 Resultat fordelt på hovedområder

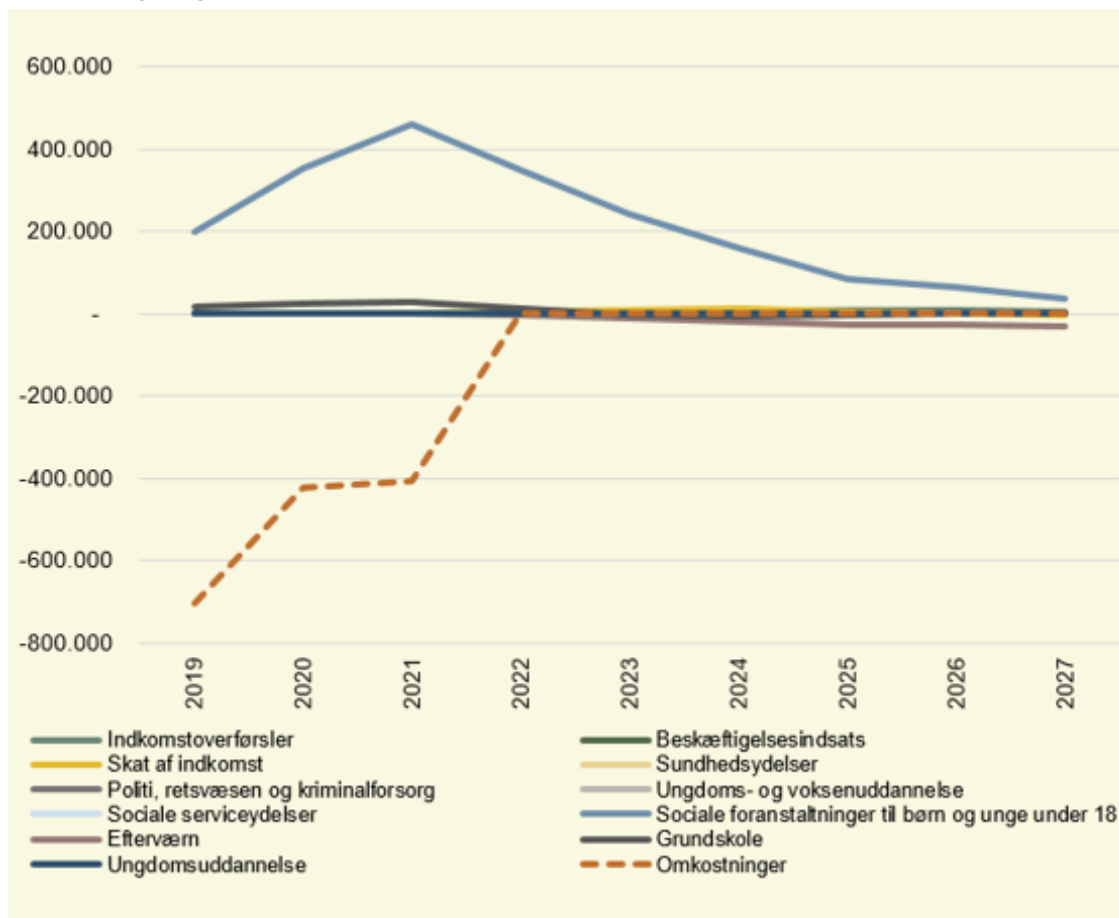
De samlede konsekvenser af KEEP, fordelt på hovedområde og år, fremgår af Figur 3.

I figuren ses et reduceret forbrug af sociale foranstaltninger til børn og unge under 18. Dette skyldes et reduceret forbrug af anbringelse på institution samt et øget forbrug af anbringelse i familiepleje og anbringelse i slægt eller netværk for de børn og unge, der opnår succesmålet at "undgå institutionsanbringelse". Det positive nettoresultat skyldes primært, at anbringelse på institution er dyrere end anbringelse i plejefamilie.

Desuden ses et reduceret forbrug ved grundskole. Dykker man ned i de detaljerede resultater i SØM, ses det, at dette skyldes et reduceret forbrug af specialskole, og et større forbrug af grundskole 0.-9. klasse, almen og specialundervisning inkluderet i almenklasse, hvilket påvirker det samlede nettoresultat positivt.

Derudover ses et reduceret forbrug af indkomstoverførsler og øget skat af indkomst, hvilket også påvirker det samlede nettoresultat positivt.

Figur 3
Omkostninger og økonomiske konsekvenser fordelt på hovedområder, pr. år, i kr.

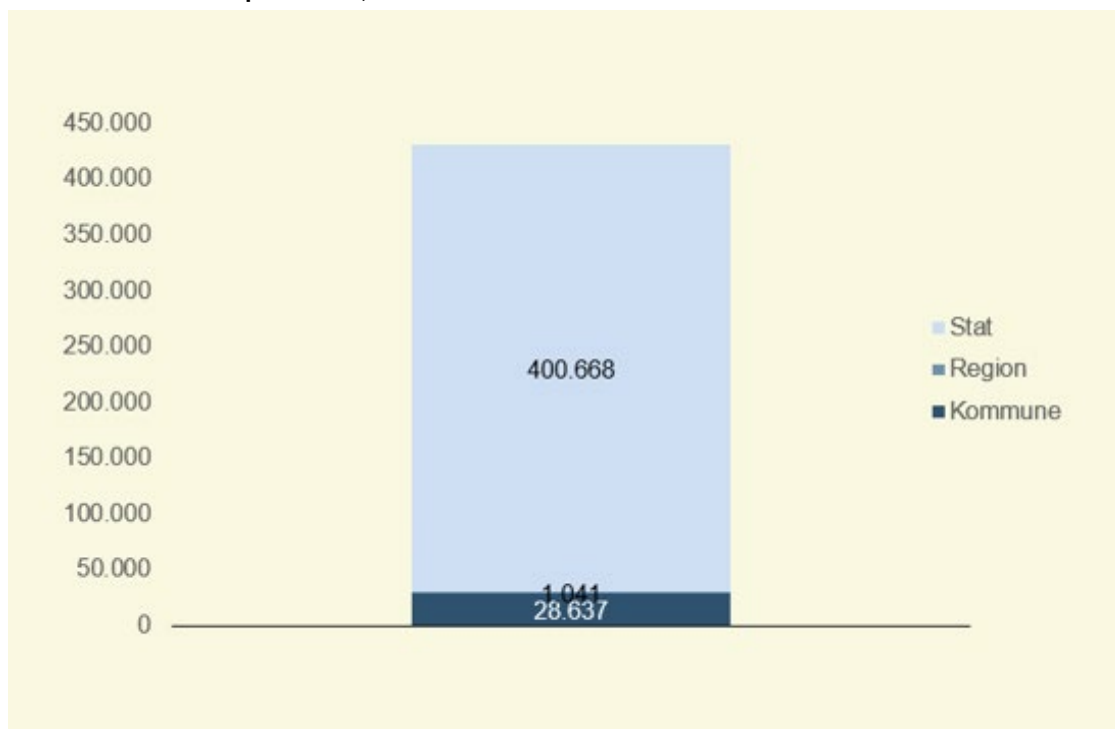

Anm: Periode: 2019-2027, 2018-priser, alle aktører
Kilde: Udregnet vha. SØM

1.5.4 Resultat fordelt på aktører

Det samlede budgetøkonomiske nettoresultat af KEEP, ved drift i 3 år, fordelt på aktører, fremgår af Figur 4. Det ses, at der for kommunen er et nettoresultat på ca. 29.000 kr. forbundet med indsatsen KEEP. Kommunens samlede omkostninger forbundet med KEEP bliver derfor opvejet af de samlede økonomiske konsekvenser, der tilfalder kommunen. Derudover er der ca. 401.000 kr. af de samlede økonomiske konsekvenser, der tilfalder staten, mens ca. 1.000 kr. tilfalder regionen.

Figur 4
Nettoresultat fordelt på aktører, i kr.

Anm: Periode: 2019-2027, 2018-priser

Kilde: Udregnet vha. SØM

1.5.5 Følsomhedsanalyse

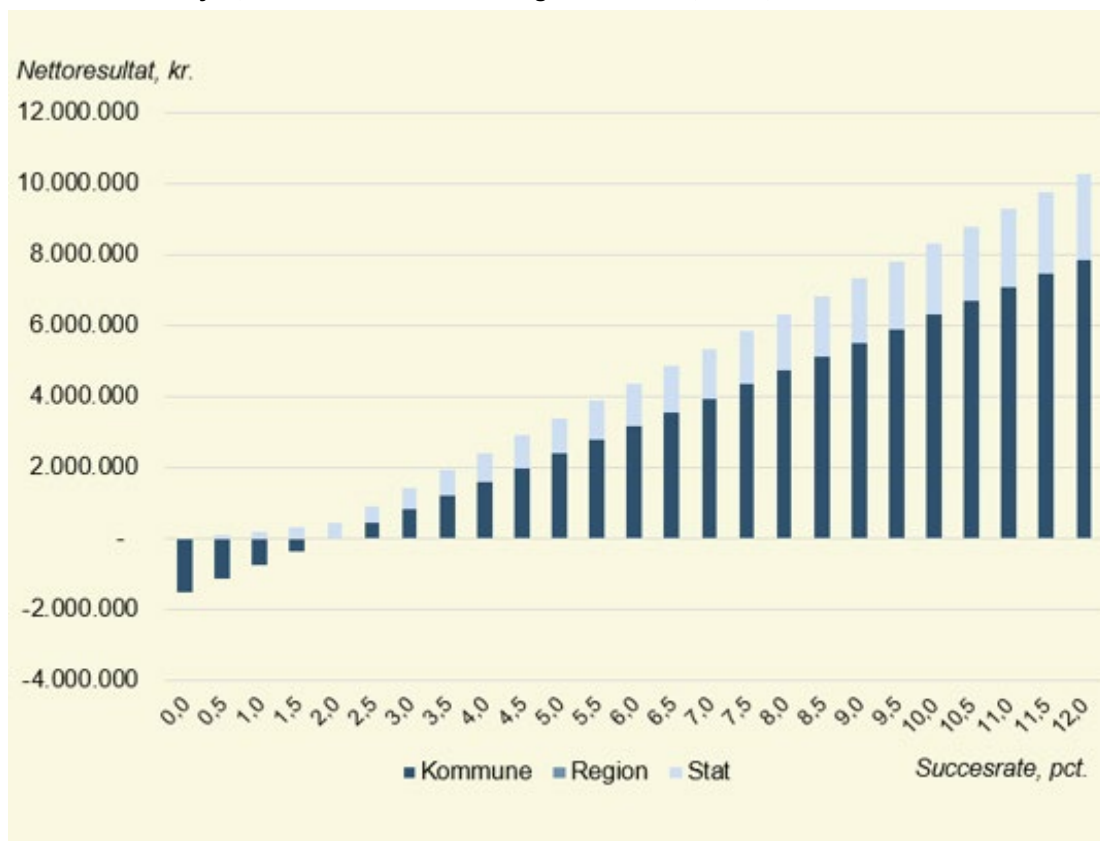
Der er flere usikkerheder forbundet med en beregning af et forventet økonomisk nettoresultat ved sociale indsatser. I denne beregning er der både usikkerhed omkring succesraten, omkostningerne og konsekvensestimaterne ved KEEP. Derfor foretages følsomhedsberegninger for det samlede forventede nettoresultat af KEEP, ved ændringer i succesraten og i omkostningerne, mens konsekvensestimaterne følger fra vidensdatabasen.

Ændring i succesrate

I de to effektstudier for KEEP, der findes i SØMs vidensdatabase, er succesraterne henholdsvis -1 pct. og ca. 12 pct. I basissituationen blev der gjort brug af en succesrate på 2 pct. For at undersøge hvordan forskellige succesrater påvirker resultatet af SØM-beregningen, foretages en følsomhedsberegning for forskellige succesrater. Da det ikke er muligt at indsætte en negativ succesrate i SØM, foretages følsomhedsberegningen for succesrater mellem 0 pct. og 12 pct.

Nettoresultatet for KEEP ved en succesrate på 0 pct. til 12 pct. fremgår af Figur 5. Det ses, at nettoresultatet er ca. -1,5 mio. kr. ved en succesrate på 0 pct., svarende til nutidsværdien af omkostningerne ved at tilbyde KEEP i 3 år.⁴ Ved en succesrate på 12 pct., svarende til at ca. 6 ud af de 54 deltagende plejefamilier opnår succes, er nettoresultatet ca. 10,3 mio. kr.

Figur 5
Følsomhedsanalyse, nettoresultat ved ændring i succesrate, totalt, i kr.

Anm: Periode: 2019-2027, 2018-priser, alle aktører
Kilde: Udregnet vha. SØM

Ændring i omkostningerne

I SØM-beregningen tages der udgangspunkt i de gennemsnitlige samlede omkostninger for et KEEP-tilbud bestående af tre forløb. Omkostningerne er beregnet på baggrund af Socialstyrelsens egen viden om omkostningerne og de estimerede omkostninger i evalueringen af KEEP (Oxford Research, 2017), hvilket er beskrevet i afsnit 1.1.

Omkostningerne kan inddeles i lønomkostninger og øvrige omkostninger, hvoraf lønomkostningerne udelukkende er baseret på estimerterne fra evalueringen af KEEP (Oxford Research, 2017). I evalueringen fremgår det, at lønomkostningerne spænder fra ca. 305.000 kr. til ca. 550.000 kr. i det første år, hvilket betyder, at de samlede omkostninger spænder fra ca.

⁴ I SØM benyttes en diskonteringsrate på 4 pct.

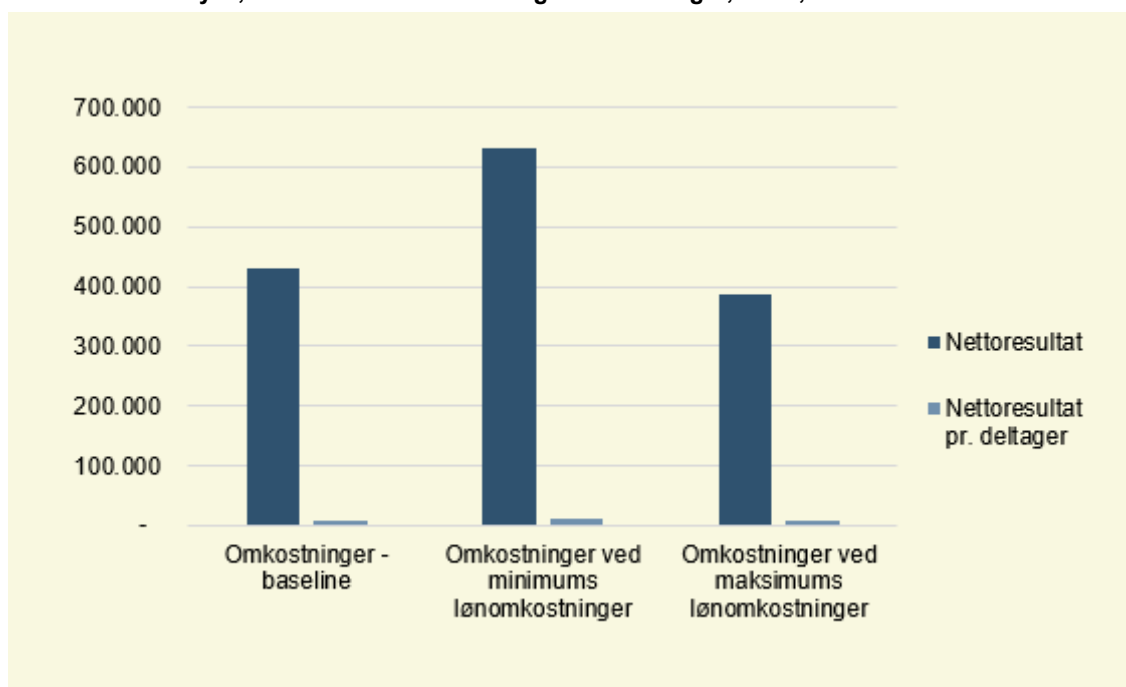
522.000 kr. til ca. 777.000 kr. i det første år⁵. Derfor foretages en følsomhedsberegning af nettoresultatet for KEEP ved en ændring i lønomkostningerne det første år.

Nettoresultatet for hhv. de samlede omkostninger ved minimumslønomkostninger i det første år og de samlede omkostninger ved maksimumslønomkostninger i det første år fremgår af Figur 6.

Nettoresultatet for SØM-beregningens basissituation er også indsat i figuren, så nettoresultatet ved de forskellige omkostningsniveauer let kan sammenlignes med basissituationen.

Det fremgår af figuren, at nettoresultatet spænder fra ca. 388.000 kr. ved maksimumslønomkostninger i det første år til ca. 633.000 kr. ved minimumslønomkostninger i det første år. Dette svarer til et spænd på ca. 7.200 kr. til 11.700 kr. pr. deltager.

Figur 6
Følsomhedsanalyse, nettoresultat ved ændring i omkostninger, totalt, i kr.

Anm: Periode: 2019-2027, 2018-priser, alle aktører.

Kilde: Udregnet vha. SØM

1.6 Opsamling

Ovenstående eksempelberegning viser et positivt nettoresultat af indsatsen KEEP, det vil sige at omkostningerne til indsatsen er lavere end de samlede økonomiske konsekvenser i det opstillede scenarie. Sociale indsatser skal i høj grad også vurderes ud fra den livskvalitet, der skabes for borgerne. I effektstudier af KEEP ses en nedgang i antallet af adfærdsproblemer hos plejebørnene efter plejeforældrenes deltagelse i KEEP. Derudover oplever plejeforældrene et lavere niveau af stress efter deltagelsen i KEEP (Bergström & Nilhede, 2013; Oxford Research, 2017). Disse konsekvenser indgår ikke i SØMs beregning, som udelukkende er en

⁵ Lønomkostningerne fra Oxford Researchs evaluering er regnet i 2017-priser, mens de samlede omkostninger er omregnet til 2019-priser vha. nettoprisindekset.

Økonomisk analyse af forældretræningsprogrammet KEEP

budgetøkonomisk analyse af udgifter og indtægter for det offentlige. Det er derfor vigtigt også at tage sådanne positive konsekvenser i betragtning, når man som kommune skal træffe beslutning om en investering i KEEP.

Referencer

Bergström, Martin & Nilhede, Liv (2013). *Etablering av föräldrautbildningen KEEP med inriktning mot familjehem*. Lund University, School of Social Work, 2013. Research Reports in Social Work 2013:5.

Oxford Research (2017). *Evaluering af afprøvningen af metoden "Keeping foster parents trained and supported (KEEP)"*.

Price, Joseph M. et al. (2008). *Effects of a foster parent training intervention on placement changes of children in foster care*. Child Maltreatment, 13, pp. 64-75.

Price, Joseph M. et al. (2012). *Effectiveness of the KEEP foster parent intervention during an implementation trial*. Children and Youth Services Review. 34(12), pp. 2487-2494.

VIVE (2018). *Den Socialøkonomiske Investeringsmodel: Udvidelse med udsatte børn og unge – Dokumentation*.

Bilag A:

Bilag A1

Omkostninger i det første år ved tre forløb med seks plejefamilier i hver, i kr.

<i>Lønomsstninger:¹</i>	
- Etablering	114.490
- Drift (tre KEEP-forløb gennemføres)	353.878
- Erstatningssessioner	7.806
- Administration	52.041
Lønomsstninger i alt	528.214
<i>Øvrige omsstninger:</i>	
- Etablering og udstyr ¹	20.816
- Drift (udgifter til forplejning, materialer mv. pr. KEEP-forløb – 20.000 kr.) ¹	62.449
- Parathedsundersøgelse ved Socialstyrelsen og OSLC it-licens ²	5.843
- Uddannelse ved Socialstyrelsen og certificering ved OSLC ²	115.881
Øvrige omsstninger i alt	204.989
Årlig omsstning i alt	733.204

Anm.: Omkostninger for tre forløb årligt med seks plejefamilier i hvert forløb, 2019-priser

Kilde: Størstedelen af omsstningerne stammer fra Oxford Researchs evaluering af KEEP (2017), som er markeret med (1). De omsstningselementer, der er markeret med (2), er blevet justeret af Socialstyrelsen, så de følger de nuværende omsstninger ved KEEP.

Bilag A2

Omkostninger fra og med år to ved tre forløb med seks plejefamilier i hver, i kr.

<i>Lønomsstninger:¹</i>	
- Drift (tre KEEP-forløb gennemføres)	270.612
- Erstatningssessioner	7.806
- Administration	41.633
- Uddannelse af nye gruppeledere (etablering)	7.806
Lønomsstninger i alt	327.857
<i>Øvrige omsstninger:</i>	
- Drift (udgifter til forplejning, materialer mv. pr. KEEP-forløb – 20.000 kr.) ¹	62.449
- Booster deltagelse, OSLC fidelity reviews, OSLC it-licens ²	11.228
- Uddannelse ved Socialstyrelsen og certificering ved OSLC ²	57.940
Øvrige omsstninger i alt	131.617
Årlige omsstninger i alt	459.474

Anm.: Omkostninger for tre forløb årligt med seks plejefamilier i hvert forløb, 2019-priser

Kilde: Størstedelen af omsstningerne stammer fra Oxford Researchs evaluering af KEEP (2017), som er markeret med (1). De omsstningselementer, der er markeret med (2), er blevet justeret af Socialstyrelsen, så de følger de nuværende omsstninger ved KEEP

Bilag B:

Bilag B Oversigt over medregnede konsekvenser samt antal manglende estimater for de 9 år, der medregnes

Konsekvens	SØMs estimat benyttet	Antal estimater, der mangler
<i>Sociale foranstaltninger til børn og unge under 18</i>		
- Forebyggende indsatser (§11, stk. 3)	X	9
- Hjemmebaserede foranstaltninger	X	-
- Anbringelse i slægt eller netværk	X	-
- Anbringelse i familiepleje	X	-
- Anbringelse på institution	X	-
<i>Efterværn</i>		
- Hjemmebaserede foranstaltninger	X	3
- Anbringelse i slægt eller netværk	X	3
- Anbringelse i familiepleje	X	3
- Anbringelse på institution	X	3
<i>Grundskole</i>		
- Grundskole 0.-9. klasse, almen	X	-
- Specialundervisning inkluderet i almenklasse	X	-
- Specialundervisning i specialklasse	X	-
- Specialskole	X	-
- Grundskole 10. klasse, almen	X	-
<i>Ungdomsuddannelse</i>		
- Forberedende uddannelses tilbud	X	-
- Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	X	-
- Ordinær ungdomsuddannelse	X	-
<i>Indkomstoverførsler</i>		
- Kontanthjælp	X	3
- Førtidspension	X	3
- Uddannelseshjælp	X	3

Økonomisk analyse af forældretræningsprogrammet KEEP

Konsekvens	SØMs estimat benyttet	Antal estimater, der mangler
- Øvrige overførsler	X	3
<i>Beskæftigelsesindsats</i>		
- Vejledning og opkvalificering	X	3
<i>Skat af indkomst</i>		
- Beskæftigelse	X	3
<i>Sundhedsydelse</i>		
- Sygesikringskontakter, almen praksis	X	-
- Sygesikringskontakter, andre	X	-
- Somatisk sygehusindlæggelse	X	-
- Somatisk ambulans behandling	X	-
- Somatisk skadestue	X	-
- Psykiatrisk sygehusindlæggelse	X	-
- Psykiatrisk ambulans forløb	X	-
- Psykiatrisk skadestue	X	-
<i>Politi, retsvæsen og kriminalforsorg</i>		
- Fængselsdage	X	-
- Dom for volds- og sædelighedsforbrydelser	X	-
- Dom for indbrud, tyveri og hærværk	X	-
- Dom for færdselsloven og andre særlove	X	-
<i>Sociale serviceydelser</i>		
- Alkoholmisbrugsbehandling	X	3
- Stofmisbrugsbehandling, døgn	X	3
- Stofmisbrugsbehandling, dag	X	3
- Herberg og forsorg	X	3

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk